

FIȘA MĂSURII

Denumirea măsurii : Instalarea tinerilor fermieri

CODUL Măsurii - M 2/ 2 B

Tipul măsurii: SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii

Justificarea și corelarea cu analiza SWOT

Așa cum reiese din analiza SWOT a teritoriului acoperit de GAL Constanța Sud, sectorul agricol se confruntă cu un grad ridicat de îmbătrânire în rândul proprietarilor de exploatații agricole. Tendința de îmbătrânire a șefilor de exploatații generează un impact negativ asupra nivelului de dezvoltare, modernizare și implicit competitivitate a exploatațiilor agricole.

Acest aspect este fundamentat în baza înregistrărilor Recensământului Agricol 2010-2011, potrivit căruia, din totalul de 10.410 persoane care au lucrat în agricultură, se remarcă predominant persoanele de 65 ani și peste (2328 persoane), urmate îndeaproape de persoane cu vârsta cuprinsă între 55-64 ani (2187 persoane) și persoane cu vârsta cuprinsă între 35-44 ani (2103 persoane).

Fermele gestionate de fermierii în vârstă, prezintă de cele mai multe ori o slabă orientare spre piață, o slabă adoptare a tehnicilor și tehnologiilor moderne dar și o deschidere limitată spre diversificare, survenind astfel un decalaj crescut în raport cu posibilitatea de creștere a competitivității. În ceea ce privește administratorii de ferme, conform datelor INS, un procent de 44% din totalul administratorilor dețin doar experiență practică agricolă (47 administratori), 35% dețin pregătire agricolă completă (37 administratori) și 21% au pregătire agricolă de bază (22 administratori), aspect ce conduce la necesitatea instruirii fermierilor din zonă.

Pe baza acestui deziderat și ținând seama de efectivul de animale din teritoriul GAL Constanța Sud este necesară prioritizarea instalării tănărului fermier în următoarele sub-sectoare: apicol, ovine și caprine, deoarece sunt sectoare care au în continuare potențial de creștere. La nivelul teritoriului GAL Constanța Sud, exploatațiile cu efective de animale, pe principalele specii se prezintă astfel: 3937 exploatații de păsări, 1541 exploatații de porcine, 759 exploatații mixte de ovine și caprine, 558 exploatații bovine și 82 exploatații apicole. Sectorul bovine necesită susținere accentuată, dat fiind declinul cu care se confruntă, conform analizei socio-economice a teritoriului GAL Constanța Sud din care rezultă și nevoia de sprijin pentru sectorul vegetal în special legume, inclusiv material semincer și săditor.

Teritoriul acoperit de GAL Constanța Sud, fiind o zonă tradițională pentru creșterea oilor și caprelor, numărul de ovine (12.944 capete) și caprine (7056 capete), crescute în exploatații mixte, depășește numărul bovinelor (3733 capete) și al porcinelor (5002 capete), deși numărul exploatațiilor în care ele cresc este inferior (759 exploatații mixte ovine-caprine, în raport cu 2099 exploatații de bovine-porcine). Dintre exploatațiile vegetale, 3571 sunt cultivate cu cereale pentru boabe, 909 sunt cultivate cu plante de nutreț, 456 sunt cultivate cu plante oleaginoase, 293 sunt cultivate cu plante leguminoase pentru boabe, respectiv doar 69 exploatații sunt cultivate cu cartofi. Există de asemenea exploatații cultivate cu legume, pepeni și căpșuni astfel: 239 exploatații în câmp, 121 exploatații în grădini și 26 exploatații în sere și solarii.

Majoritatea fermelor individuale se caracterizează printr-o putere economică redusă și sunt orientate, cu preponderență spre autoconsum, motiv pentru care logica de intervenție a acestei măsuri este de a veni în sprijinul tinerilor fermieri spre a-și promova produsele pe piața liberă.

Logica de intervenție a măsurii precum și contribuția acesteia la ariile de intervenție și la obiectivele transversale de mediu, climă și inovare rezidă în nevoia stringentă de re tehnologizare la nivelul execuției lucrărilor agricole în vederea atenuării și adaptării la schimbările climatice prin utilizarea de resurse regenerabile și prin scăderea emisiilor de dioxid de carbon prin folosirea unor utilaje performante, de ultima generație; aspecte ce vor fi concretizate numai prin reîntinerirea generațiilor de fermieri, cu un nivel adecvat de cunoștințe în sectorul agricol. Toate aceste aspecte vor genera un management sustenabil prin îmbunătățirea performanței globale a exploatațiilor, concretizate prin creșterea vizibilă a productivității.

Deși calitatea terenului agricol a imprimat teritoriului GAL Constanța Sud un caracter agrar, în urma analizei SWOT, au fost identificate o serie de probleme stringente:

- Dependența de sectorul agricol, cea mai mare parte a comunității desfășurând activități în domeniul agricol
- Dotarea tehnică insuficientă și necorespunzătoare a exploatațiilor agricole
- Infrastructură educațională deficitară, caracterizată prin abandon școlar ridicat și nivel de calificare scăzut în rândul managerilor de exploatații agricole.
- Proces continuu de depopulare a satelor, din pricina exodului tinerilor spre orașe

În teritoriul acoperit de GAL Constanța Sud predomină exploatațiile agricole fărâmițate, de suprafețe mici, gestionate de fermieri în vârstă și caracterizate printr-un nivel de dotare tehnică insuficientă, neadaptată la cerințele pieței, motiv pentru care nivelul de dezvoltare a exploatațiilor agricole în acest caz este imposibil de atins.

În baza acestor considerente, se impune accelerarea restructurării și modernizării exploatațiilor agricole, prin încurajarea tinerei generații de a prelua exploatațiile agricole, prevenindu-se astfel abandonul terenurilor agricole, având în vedere importanța economică, ecologică și socială a acestora, pentru asigurarea și menținerea vieții atât pentru generațiile prezente cât și pentru generațiile viitoare.

Obiectiv de dezvoltare rurală al Reg.(UE) nr.1305/2013: i) favorizarea competitivității agriculturii

Obiective specifice ale măsurii

- Creșterea numărului de tineri fermieri care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi/conducători de exploatație,
- Îmbunătățirea managementului, creșterea competitivității sectorului agricol și sprijinirea procesului de modernizare și conformitate cu cerințele pentru protecția mediului, igienă și bunăstarea animalelor și siguranța la locul de muncă;
- Crearea posibilității tinerilor fermieri rezidenți, cu un minim de cunoștințe de bază, în vederea instalării ca șefi/ conducători ai exploatației agricole.

Măsură contribuie la prioritatea P2: Creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor și P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr.1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art.19- 1a) ajutor la înființarea întreprinderii pentru tineri fermieri. Măsura contribuie la Domeniul de intervenție DI 2B Facilitarea

intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg (UE) nr. 1305/2013, articolul 5: inovare și protecția mediului, respectiv punctul (1) încurajarea transferului de cunoștințe în rândul tinerilor în vederea inovării agriculturii.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: M2 este complementară cu M1-Înființare și modernizare exploatații agricole, cu M3 - Sprijin pentru înființarea de activități non-agricole, respectiv M4 - Investiții în afaceri non-agricole, întrucât beneficiarii direcți/indirecți ai acestora se regăsesc și în celelalte măsuri, respectându-se astfel criteriul de selecție CS 4.2 privind complementaritatea intervențiilor propuse.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: M2 este sinergică cu M1 Înființare și modernizare exploatații agricole deoarece ambele măsuri vizează dezvoltarea sectorului agricol prin introducerea de tehnologii inovative în exploatațiile de pe teritoriul GAL Constanța Sud, contribuind astfel la aceeași prioritate de dezvoltare rurală: P2 - Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor. Această măsură este încadrată pe domeniul principal 2B și rezultă dintr-o strategie de tip WT care minimizează slăbiciunile zonei în vederea evitării amenințărilor externe.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Prin reînnoirea generațiilor de fermieri se previne abandonul terenurilor agricole, aspect ce va avea un efect benefic asupra vieții întregii comunități din teritoriul GAL, astfel:

- Agricultura, ca principală activitate economică din teritoriul GAL va deveni mai productivă prin atragerea de tineri, calificați și axați pe lucrări agricole mecanizate.
- Vor fi create locuri de muncă pe teritoriul GAL, aspect ce va spori atractivitatea zonei și implicit va reduce exodul tinerilor spre orașe.
- Valoarea adăugată a măsurii rezidă prin însăși îmbunătățirea calitativă pe care aceasta o aduce sectorului agricol din teritoriul GAL, care devine mult mai competitiv prin inovare, tehnologizare și prin protecția mediului prin faptul că prevede o investiție de mediu în conformitate cu normele în vigoare privind bunăstarea culturilor, igiena și bunăstarea animalelor precum și siguranța la locul de muncă.
- Se va acorda atenție aspectelor ce țin de protecția mediului precum și constituirii asociației tinerilor fermieri care să conlucreze cu alte organizații naționale sau să beneficieze de un schimb de bune practici în țară sau alte țări din UE.

3. Trimiteri la alte acte legislative

- Reg. (UE) 1303/2013, Reg. (UE) 1305/2013, Reg. (UE) NR.807/2014, Nr. 1407/2013.
- Legislația națională în domeniul activităților agricole prevăzută în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți:

- fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate, de pe teritoriul GAL
- cooperative (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupuri de producători, constituite în baza legislației naționale în vigoare care deservește interesele membrilor;

Definirea categoriilor de beneficiari în funcție de baza legală de înființare, organizare și funcționare se va face în Ghidul Solicitantului.

Beneficiari indirecti: consumatorii finali care achiziționează produsele agricole; persoanele angajate în exploatațile agricole ca urmare a modernizării acestora care vor avea o satisfacție a muncii mai ridicată și care pot obține venituri mai mari; administrația locală prin încasarea unor taxe mai mari în cazul în care cresc veniturile societății ca urmare a implementării proiectelor specifice acestei măsuri.

5. Tip de sprijin în conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013

Sprijin la instalare: sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor prevăzute în planul de afaceri pentru a facilita tânărului fermier începerea activităților agricole.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile:

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care se desfășoară pe teritoriul GAL și care sunt în concordanță cu planul de afaceri, respectiv cu reglementările în vigoare, respectiv art.45 din Reg. (UE) nr. 1305/2013;

Acțiuni neeligibile:

- Achiziția de clădiri și autovehicule;
- Cheltuielile de consultanță, onorariile pentru arhitecți, ingineri, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, inclusiv studiile de fezabilitate;
- Achiziționarea de bunuri și echipamente second-hand
- Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale
- Construcția și modernizarea locuinței;

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și trebuie să dețină o exploatație agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 12.000 și 50.000 S.O. (valoare producție standard);
- Solicitantul trebuie să dețină competențe profesionale, îndeplinind cel puțin una dintre următoarele condiții: studii medii/superioare în domeniul agricol/veterinar/economie agrară; cunoștințe în domeniul agricol dobândite prin participarea la programe de instruire
- Beneficiarul trebuie să aibă domiciliul și sediul social al exploatației într-una din cele 8 unități administrativ teritoriale din GAL Constanța Sud.
- În cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, planul de afaceri va prevedea în mod obligatoriu amenajări privind gestionarea gunoiului de grajd, conform normelor de mediu, asadar investiția va respecta legislația în vigoare (menționată la capitolul Trimiteri la alte acte legislative) din domeniul: sănătății publice, sanitar-veterinar și de siguranță alimentară;

8. Criterii de selecție

1. Principiul dimensiunii exploatației agricole care vizează exploatațiile agricole de dimensiuni mici (12.000-29.999 SO)
2. Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației

27

3. Principiul sectorului prioritar care vizează sectorul zootehnic (bovine, ovine și caprine, porcine, apicultură) și vegetal (cereale și cartofi/ legume, pepeni, căpșuni/ plante oleaginoase);
 4. Principiul potențialului agricol al zonei în care este localizată exploatarea, care vizează zonele cu potențial ridicat/mediu
 5. După soiuri / rase autohtone
 6. Principiul apartenenței la o asociație care reprezintă interesele tinerilor fermieri
- Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R(UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil se va acorda pentru o perioadă de maxim trei/cinci* ani sub formă de primă forfetară și va fi de 40.000 de euro, astfel:

- 40.000 de euro pentru exploatarea între 12.000 € SO și 29.999 SO.
- 50.000 de euro pentru exploatarea între 30.000 € SO și 50.000 € SO;

Sprijinul se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel:

- 75% din cuantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare;
- 25% din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei/cinci* ani de la semnarea deciziei de finanțare.

10. Indicatori de monitorizare

- Număr de exploatarea/ întreprinderi sprijinite